TASNIM NEWS

لطف لطفی می زد آوازی از عشق

محمدرضا لطفی
سال ۱۳۲۵
در شهر گرگان زاده شد.

۱. نخستین جایزه

در سال ۱۳۴۳ جایزه نخست موسیقیدانان جوان را کسب کرد.

۲. از هنرستان تا دانشگاه

او به مدت پنج سال در هنرستان موسیقی به ، آموختن موسیقی پرداخت. در هنرستان استادانی چون علی اکبر شهنازی و حبیب‌الله صالحی به او موسیقی را آموختند. پس از پایان هنرستان به دانشکده موسیقی راه یافت و به تکمیل آموخته‌هایش پرداخت.

در این زمان از استادانی مانند نورعلی برومند، عبدالله دوامی، سعید هرمزی نیز بهره جست.

۳. «راست پنجگاه»

سال ۱۳۵۴ در شیراز به همراه محمدرضا شجریان و ناصر فرهنگ‌فر به اجرای کنسرت «راست پنجگاه» پرداخت. بعدها این اجرا در قالب آلبومی به همین نام به صورت رسمی منتشر شد. وقتی عبدالله دوامی خواست ردیف آوازی اش را ضبط کند با ساز تار، وی را همراهی کرد.

۴. سپیده؛ هدیه لطفی در شب انقلاب اسلامی

تصنیف «سپیده» شاید معروفترین اثر محمدرضا لطفی باشد. قطعه‌ای که با صدای محمدرضا شجریان و شعر هوشنگ ابتهاج (سایه) در همان روزهای نخست انقلاب ساخته شد. این قطعه را خود لطفی در شب پیروزی انقلاب اسلامی به رادیو برد و آن را پخش کرد.

«سپیده» در دستگاه ماهور ساخته شده و ابتدا در آلبوم «چاووش ۴» با صدای شجریان منتشر شد در سال‌های میانی دهه هشتاد که محمدرضا شجریان نسبت به انتشار این اثر با صدای خود از تلویزیون اعتراض کرد لطفی به عنوان آهنگساز اثر آن را در کنسرتی با صدای محمد معتمدی اجرا و در قالب آلبومی تصویری منتشر کرد

۵. تاسیس شیدا و استعفا از رادیو

نخستین برنامه گروه شیدا که از رادیو پخش شد بازسازی آثار قدما شامل پیش درآمد ابوعطا از درویش خان و تصنیف شیدا بود. نخستین اجرای گروه شیدا در جشن هنر سال ۱۳۵۴ با اجرای دستگاه نوا همراه بود اما نوازندگان گروه شیدا پس از واقعه ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ از رادیو استعفا و به شکل مستقل فعالیت خود را در کانون چاووش ادامه دادند.

اعضای این گروه عبارت بودند از: محمدرضا لطفی، عبدالنقی افشارنیا، پشنگ کامکار، زیدالله طلوعی، بیژن کامکار، هادی منتظری، مجید درخشانی، جمال سماواتی و ارژنگ کامکار.

۶. سفر به ایتالیا، فرانسه و آلمان برای برگزاری کنسرت

کانون چاووش را با همکاری هنرمندانی چون حسین علیزاده، پرویز مشکاتیان و علی اکبر شکارچی راه‌اندازی کرد و در طی یک فعالیت چشمگیر آثاری از این گروه به جای ماند که به گفته بسیاری از استادان موسیقی از بهترین آثار موسیقی ایران به شمار می‌روند. مجموعه آلبوم‌های چاووش از مهم‌ترین و تاثیرگذارترین عوامل در جهت حرکت رو به جلو در موسیقی سنتی ایرانی به حساب می‌آید. محمدرضا لطفی کانون فرهنگی و هنری چاووش را در دهه ۱۳۵۰ تاسیس کرد. کانون چاووش پس از استعفای دسته‌جمعی موسیقیدانان سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران از جمله گروه شیدا، به دلیل فضای سیاسی سال ۱۳۵۷ و به ویژه واقعه ۱۷ شهریور، شکل گرفت. پس از انحلال چاووش او سفرهای بسیاری برای برگزاری کنسرت به کشورهای ایتالیا، فرانسه و آلمان داشت.

۷. شب نورد؛ یادی از شهیدان انقلاب

روزهای طوفانی قبل از انقلاب و اوایل انقلاب محمدرضا لطفی و اهالی چاووش را به شور و هیجان واداشت. اعضای چاووش بعد از حادثه ۱۷ شهریور عملا به جمع مخالفان شاه پیوستند.

در فضاهای آتش و خون سال های اول انقلاب لطفی تصنیف «شب نورد» را ساخت. «شب نورد» در مایه دشتی ساخته شد، تصنیفی به یاد شهدای انقلاب.

۸. خروج لطفی از ایران به روایت خودش

لطفی درباره خروجش از ایران گفته است:« سال ۱۳۶۴ به خارج رفتم و البته قرار بود ۲ هفته آنجا بمانم و برگردم اما انگار قسمت ما این بود که آنجا بمانیم چون در چرخه کنسرت‌های اروپایی و آمریکایی قرار گرفتم و بعد از ۲ سال دیگر شرایط زندگی‌ام به گونه‌ای شد که نمی‌توانستم برگردم. بعدا که این مساله را تحلیل کردم فهمیدم که این اتفاق رفتن به خارج باید برایم می‌افتاد چون آنچه که در آمریکا و درباره فرهنگ و تمدن غرب دیدم و فهمیدم اگر در ایران بودم آنطور آن را لمس نمی‌کردم.»

۹. روایت سینه به سینه ردیف موسیقی

محمدرضا لطفی در سال ۱۳۸۵ به ایران بازگشت. با بازگشت محمدرضا لطفی به ایران در سال ۱۳۸۵ موسسه فرهنگی و هنری آوای شیدا دوره جدید فعالیت خود را آغاز کرد.

هنرستان آزاد موسیقی (مکتب‌خانه میرزا عبدالله) موسسه‌ای آموزشی است که به سرپرستی و زیر نظر محمدرضا لطفی در سال ۱۳۷۲ تشکیل شد. این مکتب‌خانه به تعلیم ساز و آواز ایرانی با متد تاریخی آن یعنی سینه به سینه (شفاهی) می‌پردازد. محتوای دروس بر پایه ردیف میرزا عبدالله فراهانی بوده که تحت نام «متن و حاشیه ردیف» شناخته شده است. در کنار آموزش ردیف به پیشرفت فن (تکنیک) نوازندگی هنرجویان، با متد برگرفته از ردیف نیز توجه می‌شد.

۱۰. لغو برخی از کنسرت ها

در سال‌های پایانی عمر محمدرضا لطفی برخی از کنسرت‌هایش در شهرهای بابلسر، اندیمشک و بهبهان مجوز برگزاری نگرفتند.

لطفی در نشستی خبری که آبان ۱۳۹۰ برگزار شد با انتقاد از مشکلاتی که بر سر پوستر کنسرت او ایجاد شده بود، گفت: «پوستر کنسرت اخیر ما که با تصویری از من است به خاطر موها و ریش من به مشکل برخورده است؛ در حالی با عکس من در این پوستر سخت‌گیری می‌کنند، که همین عکس از من در روزنامه‌ها چاپ می‌شود و حتی زمانی نیز که برای نخستین بار به صداوسیما رفتم، با همین موها و ریش‌ها رفتم.»

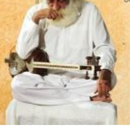

محمدرضا لطفی
صبح روز جمعه،
۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ بر اثر
بیماری سرطان در ۶۷ سالگی در
بیمارستان پارس تهران درگذشت

پرواز عشق

تار یحیی بود و پروازی از عشق
لطف لطفی می زد آوازی از عشق
بر فراز اصفهان در اوج بود
نغمه ی سازی به پروازی از عشق
از میان زخمه ها خون می چکید
با سرافرازی سربازی از عشق
در میان پرده ها پیغمبری
نقش می زد شکل اعجازی از عشق
یاد عارف یاد باد و یاد او
رمز عشقش مانده با رازی از عشق
با سپیده رفت و می جوشد هنوز
چشمه نوش از دل سازی از عشق

هادی مومنی

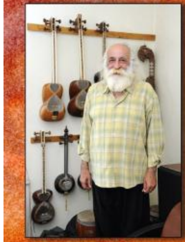

گفت وگوی تسنیم با محمدرضا لطفی

محمدرضا لطفی در نوجوانی

پشنگ کامکار، شهرام ناظری و محمدرضا لطفی

حسین علیزاده، محمدرضا لطفی، ارشد طهماسبی

گفت وگوی تسنیم با محمدرضا لطفی

خبرگزاری تسنیم
TASNIMNEWS.COM